

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

Izpitna pola 2

Geografija Slovenije

Četrtek, 28. avgust 2008 / 80 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca).

Izpitna pola vsebuje 23 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

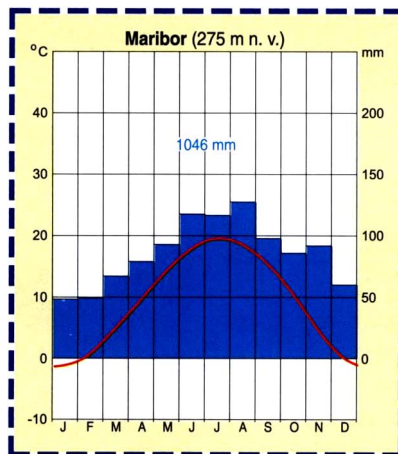
Ta pola ima 12 strani, od tega 1 prazno. Barvna priloga ima 2 strani.

D1 – SLOVENIJA

1. Glede na **klimogram 1**, ki prikazuje podnebne značilnosti Maribora, pojasnite, zakaj je staro slovensko ime za marec **sušec**.

Klimogram 1

(Vir: Senegačnik, J., Drobňjak, B., in Ortič, M., 1999: *Živim v Sloveniji, geografija za 8. razred osnovne šole*, str. 27. Modrijan. Ljubljana)

(1 točka)

2. Dopolnite besedilo:

V severovzhodni Sloveniji je **višek padavin** (letni čas) _____, v jugozahodni pa (letni čas) _____. Veter, ki dosega **največje hitrosti** v Submediteranski Sloveniji, je _____. V povprečju **najmanj namočena** makroregija je _____.

(2 točki)

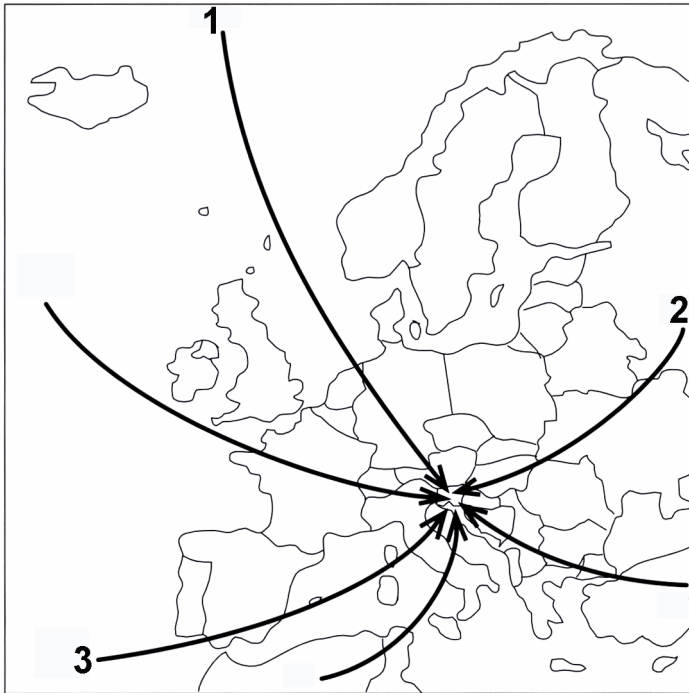
3. Navedenim **pokrajinskim značilnostim** pripišite številko ustreznega **podnebnega tipa**:

_____ Snežna odeja traja več kakor tri mesece.	1 Submediteransko podnebje
_____ V prisojah termalnega pasu so vinogradi.	2 Zmerno celinsko podnebje
_____ Izraziti so višinski rastlinski pasovi.	3 Gorsko podnebje
_____ Strehe hiš so položne in pogosto prekrite s kamenjem.	
_____ Kotline imajo pozimi zelo veliko megle.	

(2 točki)

4. Na **karti 1** so s številkami prikazane **glavne smeri dotoka zračnih gmot** (mas) različnih lastnosti nad Slovenijo. Opišite, **kakšno je vreme**, če smo pozimi pod vplivom zračnih gmot, označenih z **1** in **2**, poleti pa pod vplivom zračne gmote **3**.

Karta 1

(Vir: Hočevar, M., in drugi, 2000: Geografija, shematski pregledi, str. 27. TZS. Ljubljana)

1 (vreme pozimi): _____

_____

2 (vreme pozimi): _____

_____

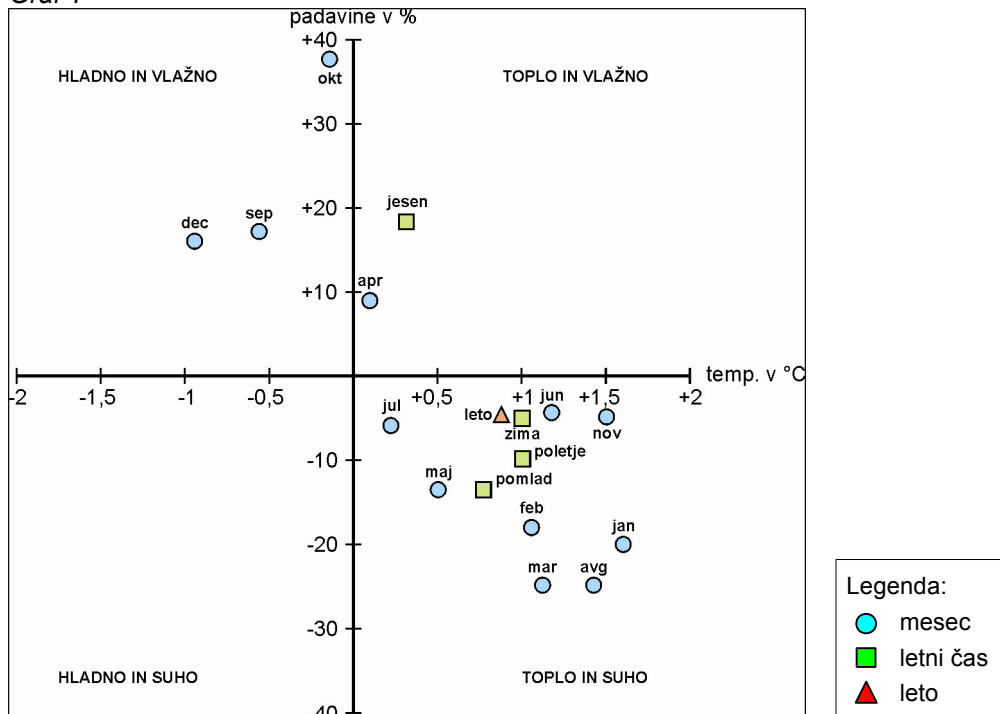
3 (vreme poleti): _____

_____

(3 točke)

5. Podnebje Slovenije se v zadnjih desetletjih spreminja. Iz **grafa 1**, ki prikazuje **odklon temperature zraka** (v °C) in **padavin** (v %) v Metliki v obdobju 1990–2004 od povprečja 1961–1990, ugotovite, kako se spreminja podnebje v tem kraju. Obkrožite črko pred pravilnim odgovorom in pojasnite eno od možnih posledic za kmetijstvo, če se bo podnebje še naprej spreminjalo v tej smeri.

Graf 1

- A Toplo in vlažno
 B Toplo in suho
 C Hladno in suho
 D Hladno in vlažno

Pojasnitev: _____

_____

_____

(2 točki)

D2 – SLOVENIJA

6. Med naštetimi slovenskimi kraji obkrožite **tri**, v katerih je **turizem prevladujoča gospodarska dejavnost**.

Koper	Čatež ob Savi	Portorož
Ljubljana	Podčetrtek	Postojna

(2 točki)

7. V kateri **makroregiji** je težišče slovenskega **zdraviliškega** turizma?

_____ (1 točka)

8. Poimenujte dva zdraviliška kraja, kjer sta znani **polnilnici mineralne vode**.

1 _____ 2 _____ (1 točka)

9. Opišite dve spremembi v **zunanjem videzu naselja**, ki sta posledici razvoja zdraviliškega turizma.

1 _____
2 _____ (2 točki)

10. **Priloga 1 (Priloga k Izpitni poli 2)** prikazuje prenočitve po vrstah turističnih krajev med letoma 1961 in 1999 v Sloveniji. Opišite vzrok **zmanjšanja skupnega števila prenočitev po letu 1985** in pojasnite, zakaj se je v istem obdobju število prenočitev v **zdraviliških krajih povečalo**.

Vzrok zmanjšanja: _____
_____

Pojasnitev povečanja: _____
_____

(2 točki)

11. Imenujte **obliko turizma**, ki ima v Sloveniji pomembno vlogo pri **ohranjanju poselitve podeželja**, in pojasnite vzrok za njen razvoj.

Oblika turizma: _____

Pojasnitev: _____

_____

_____

(2 točki)

E1 – SLOVENIJA

12. Imenujte regijo **Predalpskega hribovja**, ki leži **vzhodno** od Ljubljanske kotline.

_____

(1 točka)

13. V Predalpskem hribovju je velika ogroženost zaradi **zemeljskih plazov**. Opišite tri **vzroke** za njihov **nastanek**.

1 _____

2 _____

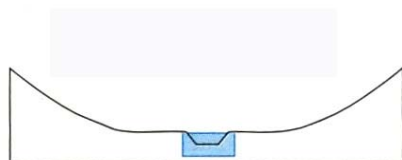
3 _____

_____

(2 točki)

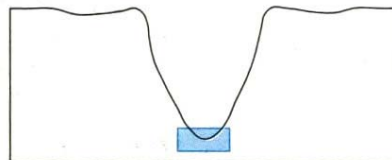
14. Obkrožite številko pod **sliko 1** ali **2**, ki predstavlja **prečni prerez** doline Drave vzdolž črte med točkama **A** in **B** na **prilogi 2 (Priloga k Izpitni poli 2)**.

Slika 1

1

Slika 2

2

(Vir: Kunaver, J., 1995: *Obča geografija, geografija za 1. letnik srednjih šol*, str. 36. DZS. Ljubljana)

(1 točka)

15. Imenujte **tip podeželskih naselij**, ki prevladujejo **severno** od doline Drave na **prilogi 2 (Priloga k Izpitni poli 2)**, in napišite, v katerem **bioklimatskem višinskem pasu** je večina teh naselij.

Tip podeželskega naselja: _____

Bioklimatski višinski pas: _____

(2 točki)

16. V **prilogi 2 (Priloga k Izpitni poli 2)** sta s črkama **C** in **D** označeni območji z različno kamninsko sestavo. K črkama pripišite ustrezno **vrsto kamnin po nastanku**.

C _____

D _____

(1 točka)

17. Gospodarska vloga Pohorskega Podravja se je spreminjala. V preglednico vpišite **tri gospodarske dejavnosti**. Označite **obdobje** (z oznako x), v katerem so bile pomembne, in napišite, na osnovi katerih **naravnogeografskih** značilnosti ali virov so nastale.

Gospodarske dejavnosti	Čas gospodarske pomembnosti		Naravnogeografska značilnost ali vir
	Pred 2. svetovno vojno	Po 2. svetovni vojni	

(3 točke)

E2 – SLOVENIJA

18. K navedenim planotam pripišite številko **1**, če ležijo v **Alpah**, in številko **2**, če so del **Visokih Dinarskih planot**.

Snežnik _____

Javorniki _____

Pokljuka _____

Bloke _____

(2 točki)

19. Napišite dve **razliki**, razen velikosti, med Bohinjskim in Cerknjskim jezerom.

1 _____

2 _____

(1 točka)

20. Bohinjsko jezero je naše največje naravno jezero. Opišite, zakaj je Cerknjsko jezero med **daljšim deževjem** večje od Bohinjskega.

_____
_____*(1 točka)*

21. Alpske in dinarsko-kraške regije so redko poseljene. Napišite tisto **reliefno obliko**, ki je **gosteje poseljena** v posamezni regiji, in eno od njih poimenujte.

Reliefna oblika v alpskih regijah: _____

Zemljepisno ime: _____

Reliefna oblika v dinarsko-kraških regijah: _____

Zemljepisno ime: _____

(2 točki)

22. Katero je največje **naravno bogastvo alpskih in dinarsko-kraških regij**, katera **industrijska panoga** ga izkorišča in pojasnite vpliv te panoge na **prebivalstvene značilnosti** obeh regij.

Naravno bogastvo: _____

Industrijska panoga: _____

Vpliv na prebivalstvo: _____

_____
_____*(2 točki)*

23. Pojasnite dva vzroka za **gostejši promet** prek Postojnskih vrat kakor prek Vršiča.

1 _____

_____

_____

2 _____

_____

_____

(2 točki)

Prazna stran